

राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानाच्या (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) योजना सन २०१९-२० मध्ये राबविण्यासाठी अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठीचा केंद्र हिश्याचा रु. १२५.४७ लक्ष व राज्य हिश्याचा रु.८४ निधी वितरीत करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१९/प्र.क्र.७५/३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ०७ डिसेंबर, २०१९

वाचा -

- १) केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय यांचे पत्र क्र. एफनं.३६-२८/२०१७- अई, विस्तार कक्ष, दि.२०.६.२०१९ ची तीन पत्रे
- २) संचालक आत्मा यांचे पत्र क्र.आत्मा/ प्र.क्र.०१/लेखा/निवि/राही/५२९/१९, दि.२१.६.२०१९
- ३) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१९/प्र.क्र.६६/३-अ , दि.१० जुलै, २०१९

प्रस्तावना -

राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा)" या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी निधी विभागून देण्यात येत असल्याने प्रत्येक प्रवर्गासाठी स्वतंत्र लेखाशिर्षाखाली तरतुद करणे आवश्यक होते.त्यानुसार विभागाच्या दि.२४.६.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आत्मा योजनेतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी (TSP) राज्य हिश्याचा निधी उपलब्ध करून घेण्यासाठी (२४०१ अ५२९) हे नवीन लेखाशिर्ष उघडण्यास मान्यता देण्यात आली होती. तथापि आत्मा योजनेतर्गत राज्य हिश्याचा सर्वसाधारण , अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठीचा निधी जिल्हा नियोजन समिती मार्फत (DPDC) उपलब्ध करून देण्यात येत असल्याने सदर (२४०१ अ५२९) या लेखाशिर्षाखाली निधीची तरतुद करण्यात आलेली नाही.सन २०१९-२० पासून आत्मा योजनेतर्गत राज्य हिश्याचा निधी राज्य स्तरावर उपलब्ध करून घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला असल्याने अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी (TSP) राज्य हिश्यासाठी रु.८४ लक्ष इतकी तरतुद (२४०१ अ५२९) या लेखाशिर्षाखाली पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव सन २०१९ च्या पावसाळी अधिवेशनामध्ये विधानमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता. सदर पुरवणी मागणीच्या प्रस्तावास विधानमंडळाची मान्यता प्राप्त झाली आहे.

सन २०१९-२० मध्ये केंद्र पुरस्कृत राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) ही योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि.२०.६.२०१९

रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र हिश्याचा सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी रु. १४१०.१८ लक्ष, अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी रु. २११.१७ लक्ष व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी रु. १६८.२२ लक्ष असा एकूण रु. १७८९.५७ लक्ष निधी वितरीत केला आहे. त्यानुषंगाने सन २०१९-२० मध्ये आत्मा योजना राबविण्यासाठी संदर्भाधीन दि.१० जुलै, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सन २०१९-२० करिता आत्मा योजनेतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता केंद्र हिश्याचा (६० टक्के) रु. १६८.२२ लक्ष निधी केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि.२०.६.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये वितरीत केला आहे. त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु.११२.१४ लक्ष निधी चालू वर्षी पहिल्या हप्त्यात अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर कृषि आयुक्त कार्यालयास वितरीत करणे आवश्यक आहे. तथापि, सन २०१९-२० मध्ये आत्मा योजनेतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या केंद्र हिश्यासाठी रु. १२५.४७ लक्ष निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. तसेच, सन २०१९-२० मध्ये आत्मा योजनेतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या राज्य हिश्यासाठी पुरवणी मागणीद्वारे रु.८४ लक्ष इतकी रक्कम अर्थसंकल्पित करण्यात आली असल्याने सन २०१९-२० मध्ये अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा पहिल्या हप्त्याचा केंद्र हिश्याचा रु.१२५.४७ लक्ष व राज्य हिश्याचा रु.८४ लक्ष निधी कृषि आयुक्त कार्यालयास वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने, शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. सन २०१९-२० मध्ये केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानाच्या (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी चालू वर्षाकरिता अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिश्याचा रु. १२५.४७ लक्ष (रुपये एक कोटी पंचवीस लक्ष सत्तेचाळीस हजार फ़क्त) निधी मागणी क्रमांक टी-५,२४०१ पीक संवर्धन, ७९६-अनुसूचित जमाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जमाती क्षेत्राखालील उप योजनांतर्गत योजना, (०१) (१७) - कृषि उन्नती योजना- कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्याकरिता सहाय्य- उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) (अनुसूचित जमाती) (२४०१ अ५१२), ३३ अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली कृषि आयुक्त यांना अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. सन २०१९-२० मध्ये केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानाच्या (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी चालू वर्षाकरिता अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी राज्य हिश्याचा रु.८४ लक्ष (रुपये चौ-याऐंशी लक्ष) निधी मागणी क्रमांक टी-५,२४०१ पीक संवर्धन, ७९६ - अनुसूचित जमाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जमाती क्षेत्राखालील उप योजनांतर्गत योजना, (०१) (१८)- कृषि उन्नती योजना- कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्याकरिता सहाय्य- उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा

४०%) (अनुसूचित जमाती) (२४०१ अ५२१),३३ अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली कृषि आयुक्त यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सन २०१९-२० मध्ये राज्यात सदर योजनेची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टिने, पुढील अधिकाऱ्यांना नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.	जिल्हास्तर	संबंधित प्रकल्प संचालक आत्मा	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी.

४. आत्मा कार्यक्रम सन २०१९-२० साठी अनुसूचित जमाती या प्रवर्गासाठी वितरीत करण्यात आलेला निधीचा केवळ त्याच प्रवर्गासाठी वापर करण्यात यावा.
५. सदर योजनेंतर्गत सन २०१९-२० मध्ये वितरीत केलेल्या निधीचे लेखापरिक्षीत केलेली उपयोगिता प्रमाणपत्रे (Audited Utilization Certificates) सत्वर सादर करावीत.
६. हे आदेश आदिवासी विकास विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२७८/ का-६, दि.८.११.२०१९ अन्वये व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.५७७/२०१९/व्यय-१४, दि.१.१०.२०१९ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९१२०७११४९३९८३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अशोक आत्राम)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति -

- १) सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २) प्रधान सचिव (आदिवासी विकास), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३) आयुक्त (कृषि) तथा राज्य नोडल अधिकारी आत्मा, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ४) आयुक्त (आदिवासी विकास), नाशिक
- ५) संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ६) सर्व जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ (मुंबई शहर व मुंबई उपनगर वगळून)
- ७) सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ८) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक

- ९) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा उपाध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ
- १०) संचालक वनामती, नागपूर
- ११) उप संचालक, आत्मा, सामेती, पुणे
- १२) सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १३) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
- १४) सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा),
- १५) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १६) कृषि विकास अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषद
- १७) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १८) महालेखापाल - १/२(लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
- १९) वित्त विभाग (का.व्यय-१) (अर्थसंकल्प-१२)(अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई.३२
- २०) नियोजन विभाग, कार्यासन - १४१४, १४३१, मंत्रालय, मुंबई.३२
- २१) कार्यासन अधिकारी, २-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२) निवड नस्ती (कार्यासन-३अ).